

GÖLGESİZLER-OTANTİK ÖĞRENME DURUMU

OTANTİK ÖĞRENMEYLE ÖZ BAKIM BECERİLERİMİ GELİŞTİRİYORUM

CERÇEVE:

Planlamış olduğumuz otantik öğrenme 1. Sınıfa başlamış çocukların öz bakım becerisini geliştirmeye yönelik bir çalışmadır.

Birinci Sınıfa başlayan çocukların bir kısmı, okul öncesi eğitimi almamış, ay olarak daha küçük, fiziksel gelişim açısından yaşitlarına göre daha geri, ailevi faktörler yönünden avantajlı veya dezavantajlı, sosyo-ekonomik düzeyleri arasında fark olan ailelerin çocukları olabilirler. Bu bakımdan öz bakım becerilerinin gelişmesi aşamasında çocuklar arasında farklılıklar bulunmaktadır.

Bu öğrenciler de genel olarak tek başına tuvalet ihtiyacını karşılayamama, giyinme becerisi gösterememe, vücut bakımını yapamama gibi eksiklikler görülmüş ve buna bağlı olarak da çok sık hastalandıkları saptanmıştır.

Amaçlarımız, çocukların öz bakım becerilerini geliştirmeye yönelik; kendine güven, dengeli ve sağlıklı beslenme, çevreye duyarlılık, giyinme becerisi ve kıyafet düzenini sağlamak, görev ve sorumluluklarını yerine getirmek buna bağlı olarak da kurallara uymayı öğrenmek, tasarruflu olmayı öğrenmektir.

SENARYO:

Öğretmen öğrencilerine öz bakım becerilerini içeren eğitici bir video izlettirerek öz bakım becerilerinin neler olduğunu fark ettirir. İzlenen videodan sonra öğrencilerden hangi öz bakım becerilerinin yapıp yapamadıkları söylenmesi istenir.

Günlük hayatta hastalıklardan korunmak, sağlıklı ve düzenli beslenmek, bulunduğu ortamda kabul görmek, sınıf düzenini oluşturarak sınıf kurallarını benimsetmek, bağımsız hareket etmek, yapabiliyorum bilincini yerleştirmek, yaşam alanındaki gerekli düzenlemeleri yapıp sağlıklı yaşamın gerekliliğini fark ettirmek için beyin fırtınası yöntemi kullanılıp farkındalık oluşturmak hedeflenmektedir.

Öğretmen daha önceki günlerde çocuk hastanesine gidip ne kadar kalabalık ve yoğun olduğunu gösteren birkaç fotoğraf çeker. Eğer imkanı yoksa internetten fotoğraf kareleri bulur ya da hasta olan bir öğrencisinden yola çıkarak öz bakım becerisini tam olarak yapılmadığında hasta olunabileceği veya kötü sonuçlar doğurabileceğinin farkına vardırı.

AŞAMA 1 - ARAŞTIRMA SORGULAMA AŞAMASI

Öğrencilere öz bakım becerisini anlattıktan sonra, 1 hafta boyunca kendi yaptıkları öz bakım becerilerini gözlemlmeleri için hazırlanan çizelge dağıtılır. Bu çizelgede günlerin karşısında sembollerle öz bakım becerileri yer alır. Öğrenci günlük olarak yapabildiği öz bakım becerilerinin karşısına işaret koyar. Bu çalışma için tablo okuma ve yorumlama çalışmaları yapılır. Süreç sonunda toplanan çizelgeler öğretmen tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda öncelikli ihtiyaçlar ortaya konulur. Veriler öğrencilerle paylaşılarak önceliğe göre etkinlikler planlanıp, en çok gerçekleştirilemeyen beceriler baz alınarak etkinlik sıralaması yapılır.

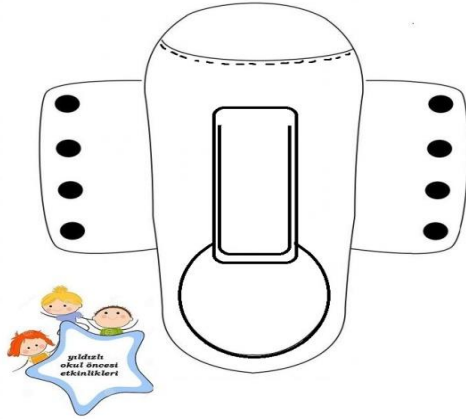
YAPILAN ÇIKARIM:

Çalışmanın başında izlenen videoyla öğrencilerin öz bakım kavramını fark etmeleri sağlandı. Öz bakım becerileri üzerinden beyin fırtınası yapıldığında öğrenciler bu becerileri gerçekleştirmeleri gerektiğini hissettiler. Çocuklara gösterilen hastanede çekilmiş çocuk fotoğrafları incelendiğinde çocuklardan yorum yapmaları istendi ve bu yolla öz bakım becerilerini tam olarak gerçekleştirmemenin hastalıklara sebep olabileceği çıkarımında bulunmaları beklendi. Neden öz bakım becerilerine sahip olmaları gerekliliği hissettirildi. Öğrencilere öz bakım becerilerini temsil eden birer görsel çizecekleri boş bir tablo verilerek tablonun hazırlanması istendi. Öğrenciler verilen çizelgelerle kendilerini değerlendirme fırsatı buldu. Bu çalışma kendilerinin farkına varmaları sağladı. Ayrıca Matematik, Hayat Bilgisi ve Görsel Sanatlar dersi ile ilişki kuruldu. Öz bakım becerilerini tam olarak gerçekleştiremeyen öğrencilerin hastalanmaya başlaması ile OTANTİK BAĞLAM kurulmasına olanak sağladı.

AŞAMA 2- ÖĞRENME SÜRECİ

Bu bağlamdan sonra öğrenciler, öz bakım becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler yapmaya güdüldü.

1. ETKİNLİK: AYAKKABI BAĞLAMA ETKİNLİĞİ

Ayakkabı bağlama etkinliğini gerçekleştirmek için yukarıdaki şablon öğrenciler tarafından dağıtılır. Öğrenciler resmi boyayıp makas yardımıyla şekli keserler. Daha sonra önceden evlerinden getirdikleri ayakkabı bağcığı ile delikli kısımlardan tavşan bağlama tekerlemesi ile bağcıkları bağlarlar.

'Önce bir çapraz yapalım. Bir tavşan varmış, kulakları çok uzunmuş. Tavşan önce ağacın etrafında dönüp ağacın altındaki delikten geçmiş. Sonra koşarak o delikten çıkmış.'

Daha sonra kendi ayakkabılarını bağlama çalışmaları yaptırılır. Bu aşamada zorlanan öğrencilere akranları destek olur. Bu etkinlikte öğretmen desteği yavaş yavaş azaltılacaktır.

2. ETKİNLİK: MONT GİYME

Öğrenciler arasında mont giyemeyenlerin , zor giyenlerin , öğretmenden yardım isteyenlerin olduğu ,bunun da sınıf düzenini olumsuz yönde etkilediği öğrencilere farkettilir. Öğrencilere özel bir teknik ile mont giyme öğretilir. Düğme ilikleme, fermuar çekme egzersizleri yapılır. Mont giyme becerisini çabuk kazanan öğrencilerden zorlanan öğrencilere yardımcı olmaları beklenir. Süreç içerisinde öğrenciler son derslerde çıkış saatlerinden gözlemlenerek bu beceriyi gerçekleştirip gerçekleştiremedikleri tespit edilir. Bu süreçte öğretmen başlangıçta yapılandırılmış destek sunarken zaman içerisinde bu desteği azaltır.

3. ETKİNLİK: DİŞ FIRÇALAMA

Öncelikle Aile Sağlığı Merkezinden genel tarama için hekim talep edilir. Öğrenciler bilgilendirildikten sonra diş fırçalayıp fırçalamadıklarını sorar ve diş taramasını yapar. Öğrencilerin sordukları sorularını cevaplandırır.

Kağıt üzerine çizilen ağız ve diş şeklindeki resim poşet dosyaya konulur. Bu etkinlikte farklı yiyecekler(çikolata, elma vb.) hazırlanan diş şablonuna sürülerek üzerinde bulunan lekeler temizlenmeye çalışılır. Sağlıksız besinlerin daha zor temizlendiğini fark eder. Dişlerimize zarar veren sağlıksız gıdaların vücudumuza da zarar vereceği çıkarımında bulunur.

<https://www.youtube.com/watch?v=47LCBS8MBLg>

Öğrencilere haftalık diş fırçalama çizelgesi verilir. Öğrenci diş fırçaladığında çizelgeyi beceriyi gerçekleştirme durumuna göre doldurur. Bir hafta boyunca doldurmuş olduğu çizelgeyi imzalayarak öğretmene teslim eder. Her hafta bu çizelge yenilenir. Bir süre ara verilerek bu becerinin kazandırılıp kazandırılmadığı tekrar kontrol edilir.

4. ETKİNLİK: LİMONATA VE SANDVIÇ ETKİNLİĞİ

Öğrencilerden sınıfa limonata ve sandviç malzemeleri getirmeleri istenir. Bu aşamada çocuklarla sandviç yapımında sağlıklı olmayan gıdaların kullanılmaması gerektiği sonucuna varılmaya çalışılır. Yardımcı olmaları için veliler sınıfa davet edilip aile ile işbirliği yapılır. Yapılan limonata ve sandviçler okulda kurulan stantta öğle arasında öğrenciler tarafından satılır. Limonata ve sandviç satımında öğrenciler birer satıcı gibi davranırlar. Öğrenciler bu çalışmada hem arkadaşları hem de aileleri ile işbirliği yaparlar.

Elde edilen gelir ile çocuklara sabun yapma kararı alınır. Fen bilgisi öğretmeni sınıfa davet edilir. “Sabunun içeriğinde ne vardır? Neden elimizi temizler?” şeklindeki sorular cevaplanır. Sabun malzemelerini alırken aile desteğiyle pazar araştırması yapılır. Daha sonra internet üzerinden, sınıfta araştırma yapılarak ürünlerin alımının nereden yapılması gerektiğine karar verilir ve malzemeler alınarak okulda öğrencilerle birlikte sabun yapılır. Çocuklar istediği kalıbı kullanarak kendileri için ve istediği bir arkadaşına da hediye etmek üzere iki adet sabun yaparlar. Hediye etmek için yaptıkları sabunları okulda bulunan arkadaşlarına verirler. Bu çalışmada ailenin ve öğretmenin başlangıç aşamasında birebir yetiştirme ve yapılandırılmış desteği fazla iken öğrenme gerçekleştikçe yapılandırılmış destek azalır.

5. ETKİNLİK : EL YIKAMA ETKİNLİĞİ

Öğrenciler hazırladıkları sabunları kullanarak gruplar halinde lavaboya geçerler. Her grubun video çekiminde görevli bir öğrencisi olur. Öğrenciler ellerini yıkarken görevli öğrenciler video çekimlerini yaparlar. Sonra sınıfta videolar izlenerek yapılan yanlışlar değerlendirilir. Sonrasında öğrencilere nasıl el yıkamaları gerektiği oyunla anlatılır. Önceki el yıkama çalışmasında su tasarrufuna dikkat etmeyen öğrenciler bu uygulamada su tasarrufuna dikkat edilmesi konusunda motive edilir. Doğru el yıkamayı öğrendikten sonra tekrar gruplarıyla el yıkamaya giderler görevli öğrenciler video çekimini yapar. Videolar birleştirilirken uzman bir kişiden destek alınarak klipi hazırlamada öğrencilere rehber olması istenir. Uzmanın birebir yetiştirme rolü alması beklenir. Hazırlanan video arasındaki farkı sorgular ve farklı bakış açılarıyla kendilerini değerlendirmeye çalışırlar.

6.ETKİNLİK: TUVALET EĞİTİMİ

Öğretmen öğrencilerine kırmızı yeşil kartonlardan kırmızı yüzünde tuvalet simgesi olan yeşil yüzünde ise simge bulunmayan kartlar hazırlatır. Sınıf kapısına ya da yakınına bu kartlar takılır. Tuvalete çıkmak isteyen öğrenci, kartı kırmızı tuvalet simgesine getirir. Bu simge tuvalet dolu anlamına gelmektedir. Öğrenci tuvaletten gelene kadar diğer öğrenciler bu simgenin tuvalet dolu anlamına geldiğini bildiği için arkadaşının tuvaletten gelmesini bekler. Tuvalete giden öğrenci geldikten sonra kartonu yeşil renge çevirir.

Bu etkinlikle birleşik olarak veli desteği almaya karar verilir. Veliler okula davet edilerek bir toplantı düzenlenir. Tuvalet eğitimi ile ilgili yaşanan sorunlar dile getirilir. Toplantı sonunda velilere, tuvalet eğitimine yönelik çocuğun yapması gerekenleri içeren bir rubrik verilir. Rubrik sonunda açık uçlu sorulara da yer verilir. Velilerden görüş alınıp bu doğrultuda velilere çocuklarını izlemesi için gözlem formu verilir ve velilerden çocuklarını gözlemlemeleri istenir. Bu arada tuvalet eğitimiyle ilgili çocuğun yapamadığı davranışları kazandırmaları beklenir. Aile tarafından öğrenciye yapılandırılmış destek sunulur. Bu destek zaman içerisinde beceri tek başına gerçekleştirildikçe azalır. Gözlem sonrası toplanan formlar öğretmene teslim edilir. Öğretmen bu formları değerlendirerek davranışın gerçekleşme düzeyine yönelik bilgi sağlamış olur.

7. ETKİNLİK: TİYATRO ETKİNLİĞİ

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde öz bakım becerilerinin önemi ve bu becerilere sahip olmayan bir çocuğun yaşadıklarına yönelik bir tiyatro oyunu kurgularlar. Kurguda ve yazım aşamasında öğrenciler okuma yazma becerisine henüz ulaşamadıkları için öğretmen desteği ön planda olur. Yazım aşamasında öz bakım becerilerini gerçekleştiren ve gerçekleştiremeyen bireylerin neler yaşayacağıyla ilgili beyin fırtınası tekniğini uygular ve kendi düşüncelerini ifade ederler. Her bir öğrenci tiyatro gösterisinde görev alır. Farklı bakış açılarıyla öz bakım becerilerinin birey üzerindeki etkisini görmeleri sağlanır. Farklı rollere bürünerek durumları farklı gözlerle görme şansı elde ederler.

YAPILAN ÇIKARIM:

Ayakkabı bağlama, el yıkama, mont giyme , diş fırçalama etkinliği sonucunda öğrencilerde psiko-motor becerilerinin geliştiği ve bu sayede daha profesyonelce hareket ettikleri gözlenmiştir. Aynı zamanda ayakkabı bağlama ve diş fırçalama etkinliği karar verme becerisini geliştirmeye yöneliktir. Birbirlerine yardım ederek, çalışırken yardımlaşmayı ve sabretmeyi öğrenirler. Bunun yanı sıra Görsel Sanatlar dersi kazanımlarıyla ilişkilendirilmiştir.

Mont giyme etkinliği de Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersiyle ilişkilendirilmiştir. Bu etkinlik yardımseverlik geliştirmeye yöneliktir.

Diş fırçalama etkinliğinde uzman görüşünden yararlanılmıştır. Görsel Sanatlar dersiyle ilişkilendirilerek psiko-motor beceriler geliştirilmiştir. Aynı zamanda sağlıklı ve sağlıksız besinler arasında farklı bakış açısı geliştirilmiştir. Öğrenciler bu etkinliğin sonucunda, sorumluluk bilincini geliştirerek, öz denetim becerisini kazanır.

Limonata ve sandviç etkinliğinde çocuklar bir ürün ortaya çıkarır. Yaparak yaşayarak öğrenme becerisi kazanır. Özgüvenini oluşturarak, araştırma inceleme ve girişimcilik becerilerini geliştirmeye yönelik bir adım atarlar. Daha sonraki yaşamında da uygulayabileceği bir kazanım elde ederler. Standta satış yaparken paraları daha yakından tanır, alışveriş yapma ve satış yapma deneyimi kazanırlar. Bu sayede farklı roller üstlenir. Kazandıkları parayı hangi alanda değerlendirebileceklerine karar verirler. Kaynakları etkili kullanma becerisini geliştirirler. Pazar araştırması yaparken alacakları malzemeleri nereden alacaklarına karar verirler. Farklı açılardan bakarak eleştirel düşünmeye çalışırlar.

Sabun yapma etkinliğinde ve diş fırçalama etkinliğinde ise uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu sayede uzman performansı sergilemeye çalışmışlardır. Sabun

deneyinde ise gösterip yaptırma yöntemi kullanılmıştır. Sabunlarını kardeş sınıfından seçtiği bir arkadaşına hediye ederek paylaşmayı destekleyici etkinlik yapılmıştır.

El yıkama etkinliğinde, öğrencilerde sorumluluk bilinci ve görevini yerine getirme becerisi gelişir. Grup içinde birbirlerine saygı gelişir. Teknolojiyi kullanma ve eleştirel düşünme becerileri gelişir. Teknolojiyi kullanma konusunda ise uzman desteğine başvurulur. Suyu tasarruflu kullanma konusunda farkındalık oluşur.

Tuvalet eğitimi etkinliğinde veli desteği alınarak bu öz bakım becerisinin arttırılacağı düşünülmüştür. Veli bilgilendirmesi yapılarak tuvalet eğitimini bir uzman gibi yapılandırılmış desteği zaman içerisinde azaltarak gerçekleştirilmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Öğrenciler bu etkinlikte sabretmeyi öğrenirler. Ayrıca sınıf kurallarından biri de kazandırılmaya çalışılır.

Tiyatro etkinliğinde ise birçok beceri geliştirilmeye çalışılır. Yaratıcılık, karar verme, girişimcilik, iletişim, Türkçeyi etkili, doğru ve güzel kullanma, problem çözme becerilerini geliştirecek aşamalar vardır. Özellikle bu etkinlikte öğretmen başlangıçta yapılandırılmış destek verecektir. Fakat öğrenciler zaman içerisinde daha da aktif hale getirilecektir. Ayrıca bir rol alarak öğrenciler farklı açılardan bakmayı ve empati kurabilmeyi deneyimlemiş olurlar. Birçok kişisel niteliğe yönelik çalışmalar yapılır.

Çalışmaların genelinde birebir yetiştirme ve yapılandırılmış destek verilir. Öğrencilerin gelişimine göre yapılandırılmış destek azaltılır. Ayrıca işbirliği bileşeni de süreçte ön planda tutulur.

AŞAMA 3- İLETİŞİM

Öğrenciler video klibini ve tiyatro gösterisini sunmak üzere hazırlanmıştır. Aileleri ve ilkokul öğrencileri hazırlanan programa davet edilir. Bu davet öğrencilerin hazırladıkları davetiyelerle gerçekleştirilir. Öğrenciler ortak bir davet metni hazırlar ve farklı süslemeler yaparak davetiyelerini oluştururlar. Sınıfları dolaşarak davetiyelerini verirler. Ayrıca davetiyelerini ailelerine de ulaştırırlar. Programda gerekli olacak malzemeler öğrenciler tarafından aileleri yardımıyla temin edilir. Video klip oynatımı ve tiyatro etkinliğinin sonunda öğrenciler, çalışmalarını boyunca neler yaptıklarını, öğrendiklerini, neler hissettiklerini, zorlandıkları noktaları açık bir şekilde dile getirirler. Bu aşamada süreç içerisinde toplanan fotoğraflar davetlilere sergilenir. Böylece program sona erer.

YAPILAN ÇIKARIM:

Öğrenciler gerçekleştirilen programla kendilerini açık bir şekilde dile getirme imkanı bulurken, proje sonunda çıkarttıkları ürünleri gösterme fırsatına da erişirler. Özgüven, özsaygı gibi kişisel nitelikler bu aşamada ön plana çıkartılmıştır. İşbirliği içerisinde programlarını gerçekleştirip, çevreyle etkileşim içine girmişlerdir. Birlikte çalışma ve birbirlerine saygı duymaya daha hazır hale gelmişlerdir. Sorumluluk bilinci artmış, farklı rollere bürünmüşlerdir. Öğrendiklerini çevrelerine yansıtabilecek durumdadırlar. Hem süreç içerisinde hem de sonuç aşamasında otantik değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

GENEL ÇIKARIM:

Öğrenciler başlangıçta daha çok desteğe ihtiyaç duyuyorlardı. Bu yüzden yapılandırılmış destek daha yoğun bir şekilde verildi. Öğrenciler becerilerini arttırdıkça öğretmen bu desteği yavaş yavaş azaltmaya ve daha çok rehber konumuna geçmeye başladı. Kendileri kadar başka öğrencilere de farkındalık kazandırmak isteyen öğrenciler birçok etkinlik hazırlayıp süreçte aktif hale gelmişlerdir. Etkinliklerde birçok dersle ilişkilendirme yapıldı. Farklı beceriler ve kişisel nitelikler her etkinlikte geliştirilmeye çalışıldı. Eğitim paydaşlarından veli desteği süreç içerisinde kullanıldı. Yapılan tiyatro etkinliği ve sunumlarla öğrencilerin yaptıklarını açık bir şekilde dile getirip, kendini ve arkadaşlarını değerlendirme fırsatı buldu. Bu yapılan etkinliklerde sosyalleşme arttı, iletişim ve girişimcilik becerileri geliştirilmeye çalışıldı. Öğrenciler bu sürecin sonunda başarıyı hissetmeye, heyecan duygusunu yaşamaya ve takdir edilmekten mutluluk duymaya başladı. Yeni çalışmalar yapmaya istekli hale gelip daha yaratıcı fikirler ortaya koymaya, kendilerini ifade etmeye başladılar. Öz bakım becerilerini geliştirme aşamasında büyük yol kat ettiler.

Daha güçlü, özgüvenli, sabırlı, iş birlikçi, empatik, sempatik öğrenciler için hep birlikte el ele 😊